

dagens namn: **Beda**, **Blenda**

Kvinnonamnet **Beda** är ursprungligen ett engelskt mansnamn med något osäker betydelse. Enligt vissa tolkningar är betydelsen "bedjaren". Beda var ganska vanligt som förnamn runt år 1900 men har varit mycket ovanligt sedan dess.

Kvinnonamnet **Blenda** är ett gammalt svenskt namn. Namnet har en något oklar betydelse. En vanlig förklaring är att det skulle betyda den "förbländande" eller "den bländande sköna" men det har också föreslagits att det skulle kunna vara kopplat till sockennamnet Blädinge eller komma från det isländska ordet för listig.

Bilder: EBBA STRÖMQVIST

KATTKÄR. Katten Grim är hämtad från Katthemmet i Landvetter. Tidigare volontärade Veronica Tyborn där, men nu har hon inte längre kraft.

Vill berätta om hypotyreos

Landvetter: Veronica Tyborn är en av cirka 400 000 svenskar som lider av hypotyreos, en underfunktion i sköldkörteln.

– Trots att så många är drabbade är det få som känner till sjukdomen och det är svårt att få rätt medicin, säger Veronica Tyborn.

Det är en tidig vardagsmorgon i Landvetter, Veronica Tyborn ska snart lämna huset och åka in till jobbet på Skatteverket i Göteborg. Efter att ha varit delvis sjukskriven under ett års tid är hon sedan några veckor tillbaka på heltid.

– Det går väl sisådär, jag håller god min och får dra ner på det andra, städning och den sociala biten. Jag vill jobba, jag vill inte vara sjuk, men jag blir så trött.

Veronica lider av hypotyreos, en underfunktion i sköldkörteln. Trötthet är ett av symptomen, värk i leder, förstoppning och nedstämdhet några andra. Vid intervju tillfället verkar Veronica full av energi, men hon berättar att allting tar på krafterna och att hon måste prioritera för att orka med.

– Jag kan inte vara mitt aktiva jag, jag måste vila för att klara av att jobba och när jag kommer hem orkar jag inte göra

någonting. Jag vill kunna ha ett vettigt socialt liv, säger hon.

Katten Grim smyger in i vardagsrummet och hoppar upp i knäet på Veronica. Han kom till hemmet genom Veronicas volontärarbete på Kullbäckstorps katthem i Pixbo. Ett uppdrag hon har fått avsäga sig nu.

– Tidigare träffade jag kompisar efter jobbet, tog bilen till Delsjön och cyklade fram och tillbaka till jobbet, på helgerna volontärarbetade jag på katthemmet. Nu orkar jag inte göra någonting efter jobbet.

Det började susa i huvudet

Det var i november 2013 som Veronicas hypotyreos bröt ut ordentligt med yrsel, synbortfall, förstoppning, ett konstant sus i huvudet och ledvärk.

– Jag kunde inte ens skära bröd och skrek när jag skulle öppna upp en burk, berättar hon.

Veronica gick till vårdcentralen och efter ett blodprov konstaterades att hon hade högt TSH-värde, ett mått på funktionen i sköldkörteln. Efter ytterligare prover fick hon diagnosen hypotyreos. Så här i efterhand kan hon se att symptomen fanns där redan i tonåren med bland annat återkommande urinvägsinfektioner, kalla händer och fötter samt problem vid sköldkörtelområdet.

– Jag har aldrig kunnat ha halsduk eller polo för där sitter ju sköldkörteln och jag har haft obehagskänslor när jag sväljer. Man åldras även fortare – jag blev gråhårig redan när jag var 25 – eftersom cellerna inte laddas ordentligt.

2014 var ett minst sagt tufft år för Veronica. Efter att hon blivit diagnostiserad med hypotyreos hittade läkarna en cysta i lillhjärnan, vilken behövde undersökas innan hon kunde få medicin för hypotyreos. Därefter fick hennes make hjärtinfarkt. Det hela resulterade i att Veronica fick panikångest.

– 2014 går till historien som mitt värsta år, jag får fortfarande svårt att andas bara jag tänker på det. Men det finns inte i min vokabulär att ge upp. Jag har mycket jävlar anamma i mig och det är nog därför jag klarade mig igenom det.

När det visade sig att cystan inte hade något med vare sig synbortfallet eller yrseln att göra fick Veronica medicinen

levaxin, det vanligaste läkemedlet mot hypotyreos. Hennes TSH-värde sjönk då till 1,7. Ett bra värde, men Veronica känner sig ändå inte frisk och hon är skeptisk till att många läkare lägger så stor vikt vid TSH-värdet.

– TSH-värdet kom på 70-talet och sedan dess går läkarna bara på det, de lyssnar inte på patientens symptom, men man kan ha ett bra TSH-värde och ändå ha kvar symptomen. Jag har alla symptom kvar utom yrsel och synbortfall.

Hjälper inte mot allt

Läkemedlet levaxin innehåller hormonet T4, vilket kroppen delvis omvandlar till T3, men alla kan inte tillgodogöra sig det. Då finns medicinen liothyronin som går direkt ut i cellerna.

– Problemet är att en del allmänläkare och endokrinologer inte har tagit till sig forskningen om liothyronin. Det är inte skadligt under förutsättning att du inte har hjärtproblem, säger Veronica.

Själv kan hon inte få liothyronin efter-

som hon drabbats av en B-vitaminbrist som först måste utredas. Men Veronica vill hjälpa andra som inte orkar kämpa för rätt medicin.

– Jag vill pusha ut meddelandet att det finns medicin och att läkarna inte bara ska gå på den heliga graalen TSH-värdet – lyssna på våra symptom.

Förutom att patienterna ska få rätt medicin vill hon sätta fokus på sjukdomen i allmänhet. Då nedstämdhet och viktuppgång är två av symptomen finns inte bara en risk för felbehandling, sjukdomen tas inte heller alltid på allvar.

Fel diagnos

– En del får felaktigt diagnosen fibromyalgi eller depression och många tror att de är hypokondriker. Eftersom

viktuppgång är ett av symptomen får en del kommentarer om att bara du lägger om din kost och börjar träna så blir det bra. Det är så nedlåtande.

Flertalet av dem som drabbas är kvinnor, vilket Veronica tror bidrar till att

VERONICA TYBORN

» **GÖR:** Jobbar med förmedlingspost på Skatteverket.

» **BOR:** Landvetter.

» **ÅLDER:** 51 år

» **FAMILJ:** Man och 18-årig son.

» **INTRESSEN:** Åka motorcykel, volontärarbete på Kullbäckstorps katthem.

» **AKTUELL:** Uppmärksammar hypotyreos i samband med internationella sköldkörteldagen den 24 maj.

VILL INFORMERA. Veronica Tyborn har samlat mycket information om sjukdomen Hypotyreos. Nu vill hon upplysa andra.

HYPOTYREOS

- » **HYPOTYREOS** betyder brist på sköldkörtelhormon.
- » **SYMPTOMEN** är många och varierande, några av dem är: trötthet, viktökning/viktminskning, kalla händer och fötter, yrsel, darrningar, koncentrationssvårigheter, sömnlöshet, upprepade urinvägsinfektioner.
- » **CIRKA** 440 000 svenskar är drabbade, ungefär 85 procent av dem är kvinnor.
- » **HYPOTYREOS** är en kronisk sjukdom som kan behandlas med medicinen levaxin, ett syntetiskt hormon som sköldkörteln tillverkar, T4, och sedan omvandlar till T3. En del behandlas också/i stället med liothyrenin, syntetiskt T3

sjukdomen inte tas på allvar.

- 440 000 är diagnostiserade i dag, varav 330 000 är kvinnor. Det är ungefär lika många som har åldersdiabetes - vilket klassas som en folksjukdom - men då är merparten män. Vi "sköldpaddor" tycker det är intressant.

Nu väntar Veronica på att B12-bristen ska bli utredd så att hon förhoppningsvis kan få komplettera sin medicin med liothyronin.

- Min läkare är modig, jag kommer säkert få liothyronin och jag hoppas det tar bort symptomen. Men det finns tusentals därute som inte får det. Det här är sanslöst, det är 2015, kombinationen levaxin och liothyronin gör att väldigt många blir symptomfria och aktivt kan delta i arbetslivet,

säger Veronica som vill peppa alla med sköldkörtelproblem att ta dem på allvar.

- Våga tro på dina symptom, du är inte inbillningssjuk.

På MC genom Europa

I framtiden hoppas Veronica att hon återigen ska kunna cykla till jobbet, volontära på katthemmet och ha ett socialt liv efter jobbet. Redan i sommar satsar hon och maken på att ta ett steg på vägen.

- Vi ska köra motorcykel i Europa. Det är vårt största intresse, vi älskar både att köra enduro i skogen och köra stora motorcyklar. Förra året blev det ingen resa men nu hoppas jag att vi kommer iväg.

EBBA STRÖMQVIST

031-98 50 65

ebba.stromqvist@harrydaposten.se

Härreda-Posten

ONSDAG 27 MAJ 2015

Vecka 22 Årgång 31 Nr 21 www.harrydaposten.se

Vill lyfta
sköldkörtel-
sjukdom

SIDAN 8-9

*"Varför finns det inget
kafé i det nya kulturhuset
i Landvetter?"*

SIDAN 22

Dröm dig
bort i ett
hav av rosor

SIDAN 10

Kvittoslarv i kommunen

Enligt avtalet skulle verifikat/kvitton visas upp av Energiförbättring AB innan kommunen betalade fakturorna.

Men båda parterna slarvade och nu ändras avtalet.

SIDAN 5

Flera bränder i Mölnlycke centrum

Sedan årsskiftet har det varit 15 bränder i Mölnlycke centrum enligt data från Räddningstjänsten. Det är en ökning

sedan fjolåret då det skedde tre bränder under samma period. Minst sex av årets bränder tros ha varit anlagda.

Boende på Centralvägen, där bilar har brunnit, är oroliga.

– Det har eskalerat.

SIDAN 2

